

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Kateřina Hasmanová

Název práce: Reinerová Prosa Barva slunce a noci (1969) und Alle Farben der Sonne und der Nacht (2003). Ein Vergleich

Hodnotil/a: Mgr. Markéta Balcarová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo porovnat dvě prózy Lenky Reinerové: český text „Barva slunce a noci“ z roku 1969 a přepracovanou německou verzi „Alle Farben der Sonne und der Nacht“ z roku 2005. Zohledněna byla změna formy z er-formy na ich-formu, obsahové změny, z nichž je nejdůležitější rozdílný postoj ke komunistické straně. Cíl práce byl splněn, ale analýza mohla být provedena pečlivěji.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka se rozhodla porovnat dva texty Lenky Reinerové. Jedná se tedy o samostatnou práci s textem, ve které autorka prokázala schopnost identifikovat, popsat, zdůvodnit a shrnout hlavní rozdíly.

V teoretické části se autorka zabývá spisovatelčím životem a dílem. Tato kapitola je podrobná, nicméně překvapí, že například cesta do Mexika (se zastávkou v Africe) a exilová léta v Mexiku autorka z životopisu vynechává (str. 9). Naopak až příliš podrobná je v porovnání s ostatními informacemi pasáže o časopisu *Im Herzen Europas* (str. 11-12). Proporčně je tato kapitola nevyvážená.

V další části práce autorka shrnuje obsah české a německé verze zkoumaného textu. Zatímco obsah české verze zabírá přes dvě stránky (i to považuji za málo), německé verzi autorka věnuje překvapivě pouze půl stránky. Nedožíváme se, zda se v nové verzi spoluvězenkyně jmenuje Dana. Nedožíváme se, které postavy v textech vystupují (chybí výčet hlavních a vedlejších postav). Protože je cílem práce z velké části právě porovnání obsahové stránky textů, měla autorka oba texty po obsahové stránce shrnout mnohem podrobněji.

V další části, která je jádrem bakalářské práce, autorka porovnává českou a německou verzi podle kritérií způsobu vyprávění (Er-Form und Ich-Form) a podle obsahu. Zde není členění práce úplně šťastné. Smysluplné by bylo rozdělení na formální a obsahové změny, do obsahových změn by pak patřily kapitoly ke změně jmen, časových údajů, k pasážím navíc a k modifikaci vztahu ke komunistické straně. Místo toho jsou na stejné úrovni zpracovány kapitoly: Er-Form und Ich-Form, Inhaltliche Unterschiede, Daten und Namen, Extra-Passagen in der deutschen Fassung, Beziehung zur kommunistischen Partei. V kapitole Inhaltliche Unterschiede je pak pouze pár řádek, kde je zmíněna skutečnost, že česká kniha má 140 stran a je členěná na čtyři části. K přepracované německé verzi tam ale, co se týče počtu stran a struktury, nic není. Tyto informace se navíc vůbec netýkají obsahu, měly být uvedeny spíše v úvodu.

Co se formální změny vypravěče týče, autorka správně vyvozuje úsudek, že já forma dělá text autentickým, tj. dělá z fikcionálního textu text autobiografický. (Nesmyslné je ale v této souvislosti tvrzení, že er-forma vylučuje subjektivitu – str. 33. Sama autorka jinde přece píše, že interní fokalizace umožňuje i u er-formy vyjádřit subjektivní pocity protagonisty – str. 19).

Z obsahových rozdílů je zjevně nejdůležitější změna postoje ke komunistické straně. Zatímco v české verzi protagonistka Věra i přes zatčení straně i nadále věří, v novější verzi tato víra již není deklarována, důležitější je pro vypravěčku vztah k rodině. Tento úsudek je v pořádku. Zdůvodnění změny časových údajů proto, že autorka autentické údaje nahradila fiktivními, aby jí nepřipomínaly dané trauma, se oproti tomu jeví jako čistá spekulace (str. 22). Má autorka podložené informace o tom, že původní verze byla v tomto směru (časové údaje) autentická? Tato kapitola není v pořádku také v tom smyslu, že informace ke změně jmen jsou nedostatečné. Čtenář se nedozví, u kterých postav byla jména změněna a jak, neví, zda v nové verzi přibýly postavy další nebo zda ubýly. Ke jménům je v práci pouze krátký odstavec (str. 21), autorka nezkoumá, zda jsou některá jména autentická, nebo zda jsou všechny postavy smyšlené. V další kapitole, tj. v kapitole k pasážím, které jsou v německé verzi navíc, vybírá autorka ty pasáže, které jí osobně zaujaly a které v české verzi chybí. Jsou to jednak básně (úryvek z básně od K. J. Erbena a báseň, jejíž autorkou je sama protagonistka/vypravěčka), pasáže vyzdvihující vztah protagonistky k přírodě, pasáže

popisující vnitřní pocity protagonistky, její zoufalství nad tím, že neví, proč je zatčena, jak se něco takového v komunistickém státě mohlo vůbec stát. Stěžejní kapitolou je pak kapitola ke vztahu ke komunistické straně, v níž autorka naopak uvádí pasáže z české verze, které v německé verzi nenalezneme a ve kterých je vyzdvihována a chválena komunistická strana.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je napsána dobrou němčinou. Občas se zde ale vyskytují gramatické chyby: „...“, „bilet sie“ (str. 6 – chybná konjugace), „sein Vater“ (str. 6 – chybně použité přivlastňovací zájmeno, tj. „sein“ místo „ihr“), „eine Frage auf die er die Antwort nicht kennt“ (str. 25 – chybně použité osobní zájmeno, „er“ místo „sie“), „in der deutschen Version schreibt der Protagonist“ (str. 26 – „Protagonist“ místo „Protagonistin“).

Autorka také nejednotně uvádí spisovatelčino příjmení, převažuje česká forma „Reinerová“, v některých případech se ale v textu vyskytuje i forma nepřechýlená – „Reiner“ (str. 12).

Některé věty nedávají smysl: „Der elterliche Betrieb war zu dieser Zeit der Wirtschaftskrise und ging später in Konkurs.“ (str. 6)

Sbírkky povídek L. Reinerové mají někdy v češtině a němčině jiný název, a i výběr povídek se v jednotlivých sbírkách občas liší. Když autorka zmiňuje sbírku *Ohne Adresse*, má na mysli asi knihu *Zu Hause in Prag, manchmal auch anderswo*, která v češtině vyšla pod názvem *Bez adresy*. Autorka se zde vztahuje na český zdroj a rozdílnost v názvech nereflektuje. (str. 12)

V textu je také řada formálních chyb. Práce není stránkována, což znemožňuje orientovat se v textu.

V obsahu jsou ve dvou případech dvojtečky, což není standardní: „7.1. Literaturverzeichnis:“ a 7.2. „Internetquellen:“.

Chybí zde často mezery: „Barva slunce a noci¹(1969)“ (str. 5), „17.Mai“ (str.6).

Neproběhla zjevně konečná revize práce, autorka v některých větách opakuje slova: „Zu Hause Zu Hause wurde Deutsch gesprochen...“ (str. 6).

Autorka nedodržuje psaní názvů děl kurzívou: „Die Zeitschrift Im Herzen Europas“ (str. 11).

Citace zdrojů nejsou v některých případech v pořádku, chybí např. čísla stran – např. poznámka pod čarou č. 7 a 16.

Formálně jsou citace nejednotné, některá příjmení jsou psána velkými písmeny, jiná nikoli (Salmhofer – str. 11, ZEMANOVÁ – str. 9). Badatelka Leclerc je označena jako „Lecler“.

Na koncích poznámek pod čarou často chybí tečky.

Citáty ze sekundární literatury jsou často nestandardně dlouhé (str.19, 20). Autorka měla v těchto případech parafrázovat hlavní myšlenky vlastními slovy.

V práci jsou navíc věcné chyby. Autorka mluví o tom, že Reinerová psala „romány“ (str. 6), což není pravda. Místo zažitého termínu „interní fokalizace“ uvádí na str. 15 označení „vnitřní fokusace“ (innere Fokussierung). Vzhledem k tomu, že pro tento fenomén existuje jasný pojem, není důvod použít jiné označení.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Autorka analyzuje rozdíly mezi dvěma texty Lenky Reinerové a zjišťuje, že hlavní změnou je rozdílné stanovisko ke komunistické straně. Rozdílná je i funkce textu – autorka se dnešnímu čtenáři snaží přiblížit jako dobová svědkyně 50. léta v komunistickém Československu, historické události přitom popisuje subjektivně na základě vlastního příběhu a do popředí klade vlastní pocity. Původně fikcionální text s autobiografickými prvky se stává textem čistě autobiografickým. Čtenář bakalářské práce, který texty nezná, ovšem nezíská dostatek informací k obsahu obou textů, k ději a hlavním postavám. Některá tvrzení k rozdílným nejsou doložena citáty, tím pádem není argumentace zcela přesvědčivá (viz otázky).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Vyjádřete se k tomu, jaký je čas vyprávění (Erzählzeit) a čas vyprávěný (erzählte Zeit) v německé a české verzi, pokud lze tedy informace o vyprávěném čase z textů vyčíst. Je čas vyprávění v německé verzi opravdu o tolik delší, že nebylo vhodné zařadit do bakalářské práce i kapitulu „Extra-Passagen in der tschechischen Fassung“?
2. V německé verzi se autorka vyjadřuje i ke svému zatčení ve Francii, jak vyplývá z pasáže, kterou citujete na str. 23/24. Na str. 16 píšete o tom, že Věra v české verzi má vypovídat o tom, se kterými německými spisovateli byla ve 30. letech v kontaktu v Praze, kam tito autoři utekli před nacismem. Zdá se, že jsou v obou textech reflektovány i události, které Reinerová zažila dříve. Jsou v obou textech reflektovány ty samé zážitky, nebo jich je v německé verzi více? (Těmto rozdílným se v práci překvapivě vůbec nevěnujete.)

3. Píšete, že vztah k rodině v německé verzi hraje větší roli. Můžete uvést příklady z textu, na kterých je Vaše tvrzení založeno? (V práci toto tvrzení nedokládáte žádnými citáty.)

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): velmi dobře

Datum: 17.5.2022

Podpis: